

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII EUROPENE PENTRU
AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 19.5.2014
JOIN(2014) 21 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Elemente pentru o strategie a UE privind securitatea publică în America Centrală și în
Caraibi**

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Elemente pentru o strategie a UE privind securitatea publică în America Centrală și în Caraibi

I. Securitatea publică - o preocupare comună

Legăturile dintre Uniunea Europeană (UE) și America Latină și Caraibi se desfășoară în cadrul unui amplu parteneriat strategic care a fost reînnoit și consolidat cu ocazia ultimei reuniuni la nivel înalt a UE și a Comunității Statelor Latino-Americane și Caraibiene (CELAC), care a avut loc la Santiago de Chile în luna ianuarie 2013. Cele două regiuni au legături politice, economice și sociale fără precedent, atât în ceea ce privește sfera de aplicare, cât și domeniile vizate. Cele două regiuni cooperează îndeaproape și participă la un dialog politic amplu la toate nivelurile - regional, sub-regional (America Centrală, Caraibi, Comunitatea Andină și Mercosur) și bilateral. De asemenea, UE este un partener important pentru dezvoltarea Americii Latine și a Caraibilor, fiind vizate în special coeziunea socială, dezvoltarea economică, aspectele de mediu și securitatea.

Securitatea publică este o preocupare majoră în America Latină. Guvernele, organizațiile societății civile și opinia publică consideră că aceasta este o deficiență fundamentală care afectează perspectivele de dezvoltare ale regiunii. Raportul Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) privind dezvoltarea umană în America Latină pentru perioada 2013-2014 subliniază faptul că în prezent regiunea este mai puternică din punct de vedere economic, înregistrează un nivel de sărăcie mai redus și are democrații mai consolidate, dar că criminalitatea și lipsa de securitate sunt în continuare un punct slab. Astfel cum se menționează la articolul 66 din Declarația reuniunii la nivel înalt a CELAC de la Havana din 29 ianuarie 2014: „... criminalitatea și violența sunt un obstacol în calea dezvoltării depline a Americii Latine și a Caraibilor și subliniem că este necesar să se ajungă la un consens regional privind siguranța publică, incluzând o abordare bazată pe dezvoltarea umană...”. Reuniunea la nivel înalt UE-CELAC de la Santiago de Chile a însărcinat înalți funcționari ai ambelor părți să analizeze posibilitatea de a include securitatea publică în planul de acțiune biregional comun al acestora.

Criminalitatea răspândită la scară largă, ratele ridicate ale violenței letale și deteriorarea globală a securității publice în America Centrală și în Caraibi reprezintă provocări foarte grave și urgente. Multe țări din aceste subregiuni învecinate, având în vedere dimensiunea și

amplasarea lor geografică, sunt în mod special vulnerabile. În aceste țări, sectoarele securității și justiției dispun de capacități limitate și sunt expuse grupurilor infracționale transnaționale puternice. Ca o consecință a acestui fapt, se înregistrează niveluri alarmante de impunitate și o creștere a amenințării la adresa securității publice. Criminalitatea își extinde influența dincolo de granițele acestor țări și ajunge sau are potențialul de a ajunge în Europa. Atât statele caraibiene, cât și cele central-americane au adoptat strategii regionale privind securitatea care constituie o bază pentru cooperarea regională și care necesită acordarea de sprijin internațional.

UE nu poate fi indiferentă la această situație. De mulți ani, UE a fost un partener-cheie în cadrul programelor de cooperare cu țările din regiune în domeniul prevenirii criminalității și în cel al justiției. Statele membre ale UE au pus în aplicare activități și proiecte proprii, adesea complementare. Cu toate acestea, având în vedere amploarea pericolului și importanța sa pentru parteneriatul de dezvoltare al UE cu America Centrală și cu zona Caraibilor, este necesar un nou proces de reflecție în comun asupra securității publice în regiune. Obiectivul prezentei comunicări este de a furniza elementele necesare pentru o strategie coerentă și coordonată a UE privind securitatea publică în America Centrală și în Caraibi, acordând o atenție specială protecției drepturilor omului și promovării reformelor.

Strategia UE are următoarele obiective:

1. elaborarea, împreună cu regiunea, a unei agende comune în domeniul securității publice, care să fie o componentă a unui parteneriat global, politic și de dezvoltare;
2. consolidarea capacității guvernelor de a combate insecuritatea, respectând totodată drepturile omului și stimulând politicile de prevenire;
3. promovarea cooperării regionale și internaționale pentru a face față dimensiunii transnaționale a amenințărilor la adresa securității publice.

II. America Centrală și zona Caraibilor - o provocare urgentă

În America Centrală și în Caraibi se intersectează importante rute comerciale mondiale și sunt în joc interese strategice. Acest fapt are potențialul de a stimula dezvoltarea în regiune - în special prin intermediul schimburilor comerciale și al investițiilor. Cu toate acestea, climatul de insecuritate care predomină în regiune are un efect negativ asupra dezvoltării economice și a guvernantei și îngreunează accesul la educație, sănătate și alte servicii de bază. De asemenea, slăbește democrația, drepturile omului și statul de drept, care constituie nucleul a ceea ce UE dorește să promoveze.

Vulnerabilitățile sunt agravate și mai mult de deficiențele moștenite în structura economică (de exemplu, sărăcia, inegalitatea economică și șomajul), care afectează mai ales populațiile indigene și cu origini africane. Factorii sociali sau culturali amplifică vulnerabilitățile -

destrămarea familiilor și a legăturilor cu membrii comunității, creșterea consumului excesiv de alcool și de droguri, precum și violență de gen larg răspândită. Dezastrele naturale frânează, de asemenea, procesul de dezvoltare.

Dificultățile în materie de guvernare, criminalitatea organizată și lipsa oportunităților economice se alimentează reciproc. Există riscul ca aceste elemente să genereze o spirală descendentă de violență și subdezvoltare în care America Centrală și zona Caraibilor ar putea rămâne blocate pentru mult timp. Cetățenii acestora nu ar putea să beneficieze de creșterea economică din restul Americii Latine, în timp ce criminalitatea organizată internațională ar câștiga și mai mult teren.

Există mai multe consecințe, prezentate în cele ce urmează.

Statele din regiune depun eforturi însemnate pentru a-și îndeplini obligațiile care le revin în ceea ce privește asigurarea securității publice.

Cele mai semnificative aspecte caracteristice ale acestei situații sunt următoarele:

- un grad ridicat de impunitate, din cauza curențelor la nivelul capacității de investigare și de urmărire penală, care se corelează cu fenomenul larg răspândit al corupției sistemului de securitate și a celui judiciar¹;
- sisteme penitenciare supraaglomerate și ineficiente care, în loc să fie căi către reinserție și reabilitare, generează grave preocupări în ceea ce privește respectarea drepturilor omului²;
- un nivel general redus de colectare a impozitelor (sub 18 % din PIB) și, prin urmare, o capacitate financiară insuficientă pentru îndeplinirea responsabilităților statului în ceea ce privește furnizarea de servicii publice și asigurarea securității. O consecință elocventă a acestui fapt: numărul de membri ai personalului de securitate privată depășește numărul de membri ai personalului forțelor de poliție din întreaga regiune (de exemplu, în Guatemala proporția este de 6 la 1 și în Honduras de 4 la 9, în comparație cu o medie de 0,8 la 1 în 34 de țări europene)³, ceea ce accentuează și mai mult inegalitatea în ceea ce privește accesul la securitate;

¹ Raportul PNUD privind dezvoltarea regională în America Latină pentru perioada 2013-2014: securitatea cetățenilor cu chip uman („Regional Development Report for Latin America 2013–14: Citizen security with a human face”), secțiunea „Impunitate” (p. 36).

² Ibid., secțiunea „Penitenciare” (p. 122).

³ Cifre pentru Guatemala/Honduras: ibid. (p. 150); 34 de țări europene: Confederația Europeană a Serviciilor de Securitate (CoESS), Servicii de securitate privată în Europa, fapte și cifre („Private Security Services in Europe, Facts & Figures”), 2011 (p. 143).

- dificultăți în ceea ce privește controlul teritorial și gestionarea frontierelor, agravate de o serie de dispute teritoriale de însemnătate redusă încă nesoluționate între statele din regiune, care facilitează traficul de persoane și de mărfuri în întreaga regiune⁴.

Indicatori de insecuritate îngrijorători

Indicatorii de insecuritate publică arată gravitatea impactului pe care grupurile infracționale îl au asupra celor mai vulnerabile state. Nivelul acestor indicatori este deosebit de ridicat în America Centrală, iar în Caraibi depășește în mod semnificativ media mondială. Rata criminalității este cea mai ridicată din lume, în multe țări situându-se cu mult peste nivelul „epidemic” de 10 crime la 100 000 de locuitori. Această rată ridicată a criminalității este, de asemenea, asociată unui nivel inacceptabil de ridicat de alte infracțiuni care afectează în mod grav calitatea vieții cetățenilor. Ultimul raport al Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) aferent perioadei 2013-2014 prezintă costurile pe care insecuritatea le generează asupra dezvoltării economice și sociale.⁵

O mare parte din infracțiunile săvârșite cu violență pot fi atribuite grupurilor infracționale organizate care concurează pentru rutele lucrative de trafic de droguri și pentru deținerea controlului teritorial. 80% din drogurile ilicite confiscate care intră pe teritoriul SUA trec prin America Centrală și prin Mexic, conform surselor Organizației Statelor Americane (OSA)⁶. Insulele Caraibe constituie o importantă zonă de tranzit pentru transporturile de droguri din America de Sud către Europa, SUA și Canada. În 2009, peste șapte tone de clorhidrat de cocaină au fost confiscate în regiune.⁷

O serie întreagă de alte activități completează și susțin criminalitatea organizată, inclusiv traficul de persoane și de arme, șantajul și spălarea de bani la scară largă. Consumul excesiv de droguri, traficul local și infracțiunile conexe sunt în creștere, ca și spălarea de bani, răpirile și crimele. Atacurile împotriva proprietății și delictelor minore sunt, de asemenea, larg răspândite.

Grupurile vulnerabile (cum ar fi femeile și tinerii) sunt în mod special expuse. Tinerii sunt atrași cu ușurință în activități infracționale și sunt adesea principalele victime ale violenței.

⁴ Asociația Regiunilor Europene de Graniță (*Association of European Border Regions* - AEBR), Cooperarea transfrontalieră în America Latină: raport final („Cross-border Cooperation in Latin America: Final Report”), 2010, secțiunea „Obstacole identificate” (p. 48).

⁵ Trimitere la Raportul PNUD privind dezvoltarea regională în America Latină pentru perioada 2013-2014: securitatea cetățenilor cu chip uman: „Multe persoane afirmă că nu mai ies din casă pentru cumpărături sau pentru petrecerea timpului liber”.

⁶ OSA, Raport privind problema drogurilor în America de Nord și în America de Sud („Report on the Drug Problem in the Americas”), 2013.

⁷ OSA, Raport privind securitatea cetățenilor în America de Nord și în America de Sud, („Report on Citizen Security in the Americas”), 2012, p. 91. Confiscările au fost efectuate în Bahamas, Republica Dominicană, Saint Vincent și Grenadine, Jamaica și Trinidad și Tobago.

Femeile reprezintă o cincime din victimele asasinatelor din America Latină și din Caraibi, în comparație cu o medie de 1 la 11 la nivel mondial.⁸

În acest context, cetățenii tind să își piardă încrederea în capacitatea guvernelor lor de a furniza servicii publice de bază și nu se mai așteaptă ca acestea să le asigure securitatea. În unele cazuri, grupurile infracționale organizate controlează regiuni și cartiere întregi.

Inițiative specifice, cum ar fi medierea între cei implicați în activități infracționale, pot reduce temporar violența. Armistițiul încheiat între bande în El Salvador, unde rata criminalității a scăzut cu 50% din martie 2012, este un exemplu în acest sens. Părțile implicate convin, cu toate acestea, că, pentru a fi durabile, eforturile respective ar necesita susținerea politică din partea guvernului și eforturi ample susținute pentru a remedia cauzele profunde ale violenței.

Societatea civilă a început să reacționeze puternic la criza din sectorul securității publice, cerând autorităților legitime să întreprindă reforme și să solicite sprijin donatorilor internaționali. Inițiativele societății civile includ susținerea apărătorilor drepturilor omului și a victimelor violenței; promovarea reconcilierii, a cetățeniei, precum și a respectării statului de drept și a drepturilor migranților; depunerea de eforturi pentru reducerea cererii de droguri; și sprijinirea inițiativelor economice și a activităților independente.

Provocările interconectate în materie de securitate, care au legătură, în principal, cu traficul de droguri, au un impact dincolo de granițele regiunii.

Traficul de droguri și proliferarea grupurilor infracționale constituie, potențial, un pericol grav pentru UE, unde consumul de cocaină reprezintă 26% din cel mondial. O proporție semnificativă a cocainei destinate Europei continuă să treacă prin Caraibi. Un raport comun elaborat de Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) și EUROPOL, intitulat „Cocaina: o perspectivă a Uniunii Europene în contextul mondial” („Cocaine: A European Union perspective in the global context”) (2010), a evidențiat o creștere semnificativă a traficului de cocaină prin America de Sud și prin America Centrală către Europa. În plus, un alt raport constată că, în mai multe țări din UE, cartelurile de droguri din America Latină au o prezență permanentă (în principal în Italia, Țările de Jos și Spania)⁹. La periferia UE, eforturile de stabilizare sunt subminate de rețelele de trafic, în special în Golful Guineei.

⁸ OSA, Securitatea publică în America de Nord și în America de Sud („La Seguridad Publica en las Américas”), 2008.

⁹ Europol, Impactul grupurilor infracționale organizate din Mexic asupra situației criminalității organizate în Europa („Impact of Mexican OCGs on the OC situation in Europe”), Notă de orientare - Notificarea privind amenințările nr. 012-2013.

III. Răspunsul UE

UE se confruntă cu această provocare în calitate de partener de lungă durată pentru dezvoltarea ambelor subregiuni. UE sprijină **Strategia de securitate a Americii Centrale** (*Estrategia de Seguridad de Centroamérica* - ESCA), adoptată în cadrul conferinței organizate în Guatemala în 2011 și coordonată de Sistemul de Integrare Central-Americană (*Sistema de Integración Centroamericana* - SICA), și **Strategia de securitate a Caraibilor**, adoptată în 2013 de către șefii de stat ai Comunității Caraibilor (CARICOM).

Sprijinul UE va valorifica acordurile noi și acordurile în vigoare, în special Strategia comună UE-Caraibe și Acordul de asociere UE-America Centrală. Acesta se va baza pe experiența îndelungată de cooperare cu regiunea și va viza utilizarea eficientă a instrumentelor existente în materie de cooperare. Acesta se va baza, de asemenea, pe o serie de dialoguri sectoriale și mecanisme de cooperare, cum ar fi dialogurile regionale privind drogurile, migrația și aspectele de gen, și pe dialogurile bilaterale la nivel național referitoare la droguri și securitate.

Răspunsul UE reflectă preocupările actuale referitoare la pericolele generate de criminalitatea organizată și de eșecul statului, recunoscute deja în **Strategia de securitate a UE din 2003**¹⁰, și este conform cu **abordarea globală a UE în materie de conflicte și crize externe**, stabilită în 2013.¹¹ Abordarea UE se bazează, de asemenea, pe alte documente de politică ale UE:

- Strategia de securitate internă, care se referă la rețele infracționale internaționale, spălare de bani, corupție și trafic de persoane [COM(2010) 673];
- Agenda schimbării, care recunoaște relația dintre securitate și dezvoltare, democrație, drepturile omului și stat de drept [COM(2011) 637 final];
- Comunicarea *Drepturile omului și democrația în centrul acțiunilor externe ale Uniunii Europene - către o abordare mai eficientă* [COM(2011) 0886];
- Strategia în materie de droguri (2013-2020), care pune accentul pe o abordare echilibrată, bazată pe elemente concrete, a politicilor antidrog (2012/C 402/01);
- Comunicarea *Rădăcinile democrației și ale dezvoltării durabile: angajamentul Europei față de societatea civilă în ceea ce privește relațiile externe* [COM(2012) 492 final];
- Strategia de combatere a acumulării și a proliferării ilicite a armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SALW) și a muniției, în care America Latină este desemnată ca o regiune afectată de proliferarea și acumularea excesivă a SALW (5319/06);
- Documentul orientat către acțiune privind consolidarea dimensiunii externe a UE în ceea ce privește combaterea traficului de persoane (19.11.2009 - 11450/5/09 Rev. 5);
- Comunicarea privind combaterea corupției în UE [COM(2011) 308 final], care a subliniat necesitatea de a consolida capacitățile țărilor partenere în materie de combatere a corupției;

¹⁰ Strategia de securitate a UE din 2003, actualizată ulterior și reafirmată de Consiliul European în 2008.

¹¹ Comunicare comună a Comisiei Europene și a ÎR/VP către Parlamentul European și Consiliul din 11 decembrie 2013 privind abordarea globală a UE în materie de conflicte și crize externe [JOIN(2013) 30 final].

- studiul Parlamentului European, intitulat „Evaluarea abordării UE cu privire la reforma sectorului securității” („Assessing the EU's approach to security sector reform”), cu abordarea sa integrată bazată pe drepturile omului, consolidând atât eficiența, cât și responsabilitatea sectorului de securitate (PE 433.837).

De asemenea, UE ia în considerare studiile și recomandărilor emise de instituțiile multilaterale competente, în special rapoartele elaborate de PNUD cu privire la securitatea cetățenilor în America Latină (2013) și în Caraibi (2012), precum și rapoartele OSA referitoare la problema drogurilor în America de Nord și în America de Sud (2013) și la securitatea publică în America de Nord și în America de Sud (2008).

Obiectivele pe care le vizează strategia în America Centrală și în Caraibi sunt prezentate în cele ce urmează.

Obiectivul I. Dezvoltarea în continuare, împreună cu regiunea, a unei agende comune în domeniul securității publice

Dialogul politic intensificat va fi principalul instrument pentru realizarea acestui obiectiv. Bazându-se pe strategiile regionale adoptate atât de America Centrală, cât și de Caraibi, UE va colabora cu guvernele partenere la nivel național și regional în direcția stabilirii unei agende politice și operative comune. Aceasta ar trebui să asigure transparența și să furnizeze orientări pentru toate părțile interesate din UE, America Centrală și Caraibi.

Înaltul Reprezentant și Comisia vor asigura, prin intermediul canalelor stabilite, faptul că UE și statele membre dispun de oportunități adecvate pentru a face schimb de informațiile de care au nevoie în vederea sporirii sinergiilor și a coerenței activităților respective.

I. 1 O agendă de cooperare bazată pe provocările-cheie în materie de securitate la nivel național

Delegația UE și ambasadele statelor membre ale UE în țara-gazdă vor coopera îndeaproape în ceea ce privește analizarea situației securității publice. Analiza conflictelor și capacitatea de a media sau de a susține medierea în conflictele de lungă durată vor fi deosebit de utile în această privință.

I. 2 Dialogurile regionale cu America Centrală și cu zona Caraibilor

UE - America Centrală.

Adoptarea, în 2011, de către țările din America Centrală a unei noi strategii de securitate regională pentru America Centrală (ESCA) a fost o realizare semnificativă. Faptul că țările

SICA conlucrează într-un domeniu atât de strâns legat de suveranitatea națională a fost un pas important în procesul de integrare regională și în identificarea oportunităților de cooperare internațională. Odată cu intrarea în vigoare provizorie a Acordului de asociere UE-America Centrală și, în curând, a Acordului de dialog politic și de cooperare (ADPC), ESCA va oferi noi oportunități pentru un dialog politic consolidat între UE și America Centrală privind aspecte de securitate publică.

Secretariatul General al SICA va fi principalul interlocutor pentru asigurarea coordonării în acest domeniu, parțial prin intermediul Grupului de prieteni ai ESCA.

Următoarele aspecte ar putea fi abordate în cadrul acestor schimburi de opinii cu autoritățile regionale din America Centrală:

- tendințele și evoluțiile recente ale situației securității regionale, luând în considerare cele mai bune practici și lecțiile învățate;
- politicile în domeniul securității publice și legislația în materie de luptă împotriva criminalității și a impunității, promovarea prevenirii incluzive a criminalității și a reabilitării, acordarea de asistență victimelor și reconcilierea;
- mediul instituțional al securității publice, nevoile în materie de consolidare a capacităților și reforme ample prevăzute în justiție și în sectorul securității (poliție, sistemul penitenciar și sistemul judiciar);
- cooperarea internațională și regională între țările din America Centrală și oportunitățile, provocările și dificultățile referitoare la punerea în aplicare a Strategiei de securitate a Americii Centrale; în acest context, obstacolele în calea cooperării, cum ar fi aspectele nerezolvate referitoare la frontiere, ar trebui să fie abordate într-un cadru mai larg;
- valoarea adăugată a cooperării UE și impactul acesteia, precum și nevoile viitoare și axele de cooperare, după caz.

Strategia comună UE - Caraibi

În noiembrie 2012, UE și Forumul caraib al statelor din Africa, Caraibi și Pacific (ACP) (CARIFORUM) au adoptat o strategie de parteneriat comună Uniunea Europeană - Caraibi, menită să instituie un parteneriat mai puternic între UE și Caraibi. Parteneriatul are ca obiectiv depășirea relației tradiționale donator-beneficiar pentru a crea un cadru care să răspundă intereselor reciproce, care să cuprindă dimensiunea politică, alături de preocupările tradiționale privind cooperarea pentru dezvoltare și relațiile comerciale. Criminalitatea și securitatea formează împreună unul dintre cele cinci domenii prioritare ale parteneriatului.

În acest cadru, și în temeiul articolului 8 din Acordul de parteneriat ACP-UE, UE poartă un dialog politic periodic cu statele CARIFORUM, ținând seama pe deplin de dispozițiile strategiei de securitate a regiunii, care a fost adoptată în februarie 2013 de către șefii de stat ai CARICOM.

Agenția de punere în aplicare a măsurilor de combatere a infracțiunilor și de asigurare a securității (*Implementation Agency for Crime and Security - IMPACS*) în Caraibi, Sistemul regional de securitate (*Regional Security System - RSS*), Grupul operativ de acțiune financiară din Caraibi (*Caribbean Financial Action Task Force - CFATF*) și Consiliul caribian de aplicare a legislației vamale (*Caribbean Customs Law Enforcement Council - CCLEC*) sunt actori-cheie în această privință. UE a furnizat multora dintre aceste agenții sprijin financiar în cadrul celui de al 10-lea Fond european de dezvoltare.

Mecanisme adecvate pentru conectarea celor două dialoguri regionale sus-menționate vor fi convenite cu membrii SICA și CARICOM. Actualul mecanism de coordonare SICA-CARIFORUM ar putea fi un bun vehicul.

I.3 Dialogul UE-CELAC

Actualul Plan de acțiune UE-CELAC este cadrul general pentru cooperarea biregională. Deși vizează unele aspecte importante legate de securitate (în special drogurile și migrația), securitatea publică nu este inclusă în domeniul de aplicare al acestuia ca un subiect de sine stătător.

Un potențial capitol privind securitatea publică în cadrul Planului de acțiune UE-CELAC ar putea să definească o înțelegere biregională comună a principalelor provocări, să identifice principiile comune care să ghideze acțiunea comună și să stabilească ideile principale ale unui acord privind programul de lucru biregional în ceea ce privește dialogul și activitățile de cooperare.

Aspectele de securitate conexe acestei strategii ar putea fi, de asemenea, discutate în cadrul dialogurilor politice bilaterale (cu membrii CELAC care sunt interesați).

Rezultatele dialogurilor sectoriale existente (privind precursorii cu Bolivia, Chile, Columbia, Ecuador, Peru, Venezuela și Mexic, privind securitatea cu Mexic și privind drogurile cu Brazilia) vor contribui la inițiativele care se înscriu în domeniul de aplicare al acestei strategii, dacă este cazul.

I.4 Consolidarea coordonării cu alți actori relevanți

UE vizează intensificarea discuțiilor privind securitatea în regiune cu organizațiile multilaterale sau internaționale relevante care au o expertiză semnificativă, cum ar fi OSA, Banca Interamericană de Dezvoltare (BID), Banca Mondială, organisme ONU (ca de

exemplu PNUD și Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate - UNODC), Commonwealth-ul și SEGIB.¹² UE va promova, de asemenea, discuțiile cu organizațiile internaționale și regionale relevante ale societății civile (de exemplu, universități, grupuri de reflecție și observatoare). Fundația UE-ALC, ar putea, de asemenea, să joace un rol util în ceea ce privește o mai bună înțelegere a problemei.

În plus, UE va încerca să își intensifice schimbul de informații privind situația securității în America Centrală și în Caraibi cu SUA și Canada, întrucât ambele națiuni sunt actori importanți implicați în acest domeniu.¹³ Ambele țări au adoptat recent o abordare globală care, precum cea a UE, include consolidarea capacităților instituționale, prevenirea violenței și reducerea cererii de droguri.

Obiectivul II. Consolidarea capacității guvernelor de a furniza servicii publice de calitate

II a. Susținerea reformelor legislative și în materie de reglementare pentru a crește gradul de responsabilitate

S-au realizat progrese în ceea ce privește mecanismele legislative și de guvernare care stau la baza capacității statelor de a furniza servicii de securitate publică. Această capacitate rămâne însă limitată și există un potențial clar de îmbunătățire a cooperării între UE, agențiile statelor membre și instituțiile din regiune. Această cooperare ar putea fi avută în vedere în domenii cum ar fi **reforma justiției și a sectorului securității; reformele legislative, reformele în materie de reglementare și de politică pentru consolidarea drepturilor omului; traficul; spălarea de bani; și combaterea corupției și a impunității.**

În unele domenii, cum ar fi politica în domeniul drogurilor, prevenirea deturnării precursorilor, spălarea de bani și sănătatea publică, ar trebui să se urmărească în continuare întărirea cooperării pe baza activităților existente în cadrul programului de cooperare între America Latină și Uniunea Europeană privind politicile în materie de droguri (COPOLAD) și în cadrul Programului „Ruta cocainei”¹⁴. Această cooperare ar putea să includă schimbul de informații și schimburile operaționale între instituțiile din regiune, de exemplu **Comisia interamericană pentru controlul consumului excesiv de droguri (Comisión Interamericana para el Control del Abuso de Drogas - CICAD), Comunitatea forțelor de poliție din America Latină și din Caraibi (AMERIPOL) și Agenția de punere în aplicare a măsurilor de combatere a infracțiunilor și de asigurare a securității (IMPACS) din Caraibi, și organisme cum ar fi Europol, Interpol și OEDT, precum și Centrul de Analiză**

¹² Secretariatul General Ibero-American.

¹³ În Canada se acordă o atenție specială Caraibilor.

¹⁴ Inclusiv, în cadrul acestuia din urmă, proiecte cum ar fi PRELAC (privind precursorii chimici) și GAFISUD (privind spălarea de bani).

și Operațiuni Maritime - Stupefiante (Maritime Analysis Operation Centre on Narcotics - MAOC-N). Orice formă de cooperare ar trebui să ia în considerare capacitatea, prioritățile și mandatele juridice ale agențiilor și ale țărilor în cauză și să aibă ca obiectiv îmbunătățirea mecanismelor de lucru ale rețelelor regionale.

Elemente suplimentare, cum ar fi cadrul legislativ și de reglementare pentru protecția copiilor, a femeilor și a altor grupuri vulnerabile (în special întrucât sunt adesea cei mai afectați de violență și de insecuritate); transparența cheltuielilor legate de securitate și consolidarea supravegherii democratice de către parlamente (cu sprijinul ombudsmanilor și al organismelor de audit) ar trebui, de asemenea, să fie promovate. S-ar putea lua în considerare desfășurarea de activități specifice, în colaborare cu organizațiile locale, pentru a sprijini elaborarea politicilor relevante și ținând cont de cadrele relevante, cum ar fi Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea.

II b. Consolidarea capacităților de care dispun autoritățile de aplicare a legii, autoritățile judiciare și autoritățile penitenciare

Cooperarea între America Centrală, Caraibi și UE ar trebui să promoveze **o reformă** amplă și echilibrată **a justiției și a instituțiilor sectorului securității** (inclusiv sectorul penitenciar și politicile de încurajare a reabilitării și a alternativelor la detenție). Această cooperare ar trebui să fie însoțită de măsuri de sprijin pentru politicile de combatere a traficului, a spălării de bani, a corupției și a impunității. Ar putea să se acorde sprijin, de asemenea, pentru politicile menite să consolideze reglementarea și supravegherea societăților private de securitate, precum și pentru schimbul de cele mai bune practici privind controlul transferurilor de arme convenționale.¹⁵

În plus, ținând seama de Comunicarea privind programul de formare în materie de aplicare a legii¹⁶, s-ar putea avea în vedere, de asemenea, îmbunătățirea coerenței și a eficacității sprijinului acordat regiunii pentru consolidarea capacităților în materie de aplicare a legii, prin oferirea de activități de formare sau prin schimburi de cunoștințe și de bune practici (cu un eventual rol pentru EUROPOL și CEPOL). Proiectele de înfrățire, care se desfășoară în prezent în UE, ar putea să fie, de asemenea, un model de urmat pentru o viitoare cooperare cu regiunea.

Sprijinul pentru dezvoltarea capacității naționale și regionale de colectare și de analizare a **datelor statistice** privind criminalitatea și de monitorizare a tendințelor infracționale ar stimula, de asemenea, luarea deciziilor pe baza unor elemente concrete și cooperarea internațională în regiune.

¹⁵ În temeiul tratatului privind comerțul cu arme.

¹⁶ „Instituirea unui program european de formare în materie de aplicare a legii”, COM(2013) 172 final.

II c. Sustținerea guvernelor în eforturile lor de autonomizare a comunităților

Activitățile de cooperare se desfășoară în parteneriat cu guvernele și comunitățile în serviciul cărora se află acestea, pentru a încuraja dezvoltarea socioeconomică și a reduce violența. În America Centrală și în Caraibi, activitățile de cooperare se axează în special pe promovarea metodelor pașnice de soluționare a conflictelor în societate și pe crearea de oportunități pentru toate segmentele de populație.

În urma unei analize aprofundate, domeniile de cooperare ar putea include promovarea creșterii economice; promovarea formării profesionale și a antreprenoriatului ca mijloace de a oferi locuri de muncă și alternative la activitățile infracționale; acordarea de sprijin victimelor violenței (inclusiv prin intermediul asistenței umanitare, dacă este cazul); reconcilierea, proiectele de reabilitare și de reinserție; elaborarea unor măsuri alternative pentru pedeapsa cu închisoarea pentru infracțiuni mai puțin grave; asigurarea protecției grupurilor vulnerabile în societate; consolidarea mecanismelor de supraveghere de către societatea civilă; și sprijinirea inițiativelor privind promovarea medierii, consolidarea păcii și reducerea cererii de droguri.

În ceea ce privește obiectivul II, ca un prim pas, UE și statele membre vor efectua un exercițiu de cartografiere, care va inventaria toate activitățile relevante pentru securitatea publică pe care le-au pus în aplicare în regiune. Această hartă va facilita schimbul de experiență, va furniza informații privind posibile sinergii și domeniile în care este necesară o mai mare implicare și va contribui la evitarea suprapunerilor. Harta ar trebui să fie actualizată în mod regulat, să fie furnizată țărilor-gazdă și altor donatori și să fie introdusă în programarea comună. Strategia va orienta activitatea viitoare a UE și a statelor membre în acest domeniu.

Pentru activitatea sa în domeniul statului de drept, al justiției și al reformei sectorului securității, UE va aplica, de asemenea, învățămintele desprinse din misiunile sale civile în alte regiuni ale lumii. Expertiză internă a unităților SEAE care planifică și efectuează aceste misiuni, precum și, dacă este cazul, expertiza militară internă ar putea fi utilizate pe parcursul planificării și al evaluării activităților incluse în această strategie pentru a sprijini activitățile de dialog politic și de cooperare cu regiunea.

Eforturile de mediere menite să soluționeze conflicte din interiorul unui stat sau dintre state, care sunt depuse sau vor fi depuse de diverși actori din regiune, ar putea fi sprijinite la cerere.

Obiectivul III. Promovarea cooperării regionale și internaționale privind activitățile operaționale menite să combată insecuritatea în America Centrală și în Caraibi

UE va promova schimburile și cooperarea între instituțiile regionale și actorii internaționali, în special în ceea ce privește aspectele transregionale ale criminalității organizate. Țările din regiune se confruntă cu probleme similare și au, în linii mari, instituții similare; schimburile de cunoștințe contribuie la consolidarea capacității lor comune.

Aceste eforturi ar putea să ia forma programelor de schimb între agenții specializate sau a măsurilor de sprijin pentru eforturile de cooperare transregională atent direcționate. În această privință ar putea să fie utilă implicarea în mai mare măsură a unor organizații cum ar fi **Europol, Eurojust și Frontex**, în cadrul sferei lor de competență și în cooperare mai strânsă cu organizațiile/inițiativele regionale.

Ar trebui să se acorde o atenție specială stabilirii unei corelări mai bune între resursele furnizate în regiune de către statele membre (de exemplu, ofițerii de legătură) și agențiile UE. Aceasta ar putea include îmbunătățirea cooperării în materie de aplicare a legii și a cooperării judiciare, precum și intensificarea cooperării între rețelele regionale, cum ar fi **Rețeaua procurorilor împotriva criminalității organizate (*Red de Fiscales contra el Crimen Organizado* - REFCO), Rețeaua Ibero-americană de Cooperare Juridică Internațională (IberRed), Conferința miniștrilor de justiție din țările ibero-americe (COMJIB) și rețelele europene.**

În conformitate cu comunicarea comună intitulată „Strategia de securitate cibernetică a UE”, [JOIN(2013) 1 final] din februarie 2013, strategia va continua dialogul cu partenerii internaționali relevanți, va asigura capacități de apărare eficace, va identifica domenii de cooperare și va evita suprapunerea eforturilor în domeniul securității cibernetice și al combaterii criminalității informatice.

Cooperarea în rețea la nivel regional ar putea să beneficieze de promovarea altor activități comune, cum ar fi acordarea de sprijin pentru dezvoltarea unor mecanisme de coordonare menite să răspundă crizelor multidimensionale complexe și să contribuie la instituirea **unei capacități de răspuns la criză și de alertă timpurie** mai eficace.

Concluzie

Insecuritatea din America Centrală și din Caraibi afectează viața cotidiană a milioane de oameni și are un impact negativ asupra drepturilor omului, a statului de drept și a dezvoltării economice în regiune. Aceasta este un obstacol semnificativ în calea stabilității și a cooperării regionale.

Astfel cum guvernele țărilor din regiune încearcă să se ridice la înălțimea acestei provocări, așa trebuie să procedeze și Europa. Sunt în joc parteneriatul său de lungă durată și interesele sale economice și de securitate. UE propune un dialog și o cooperare practică, știind că are la fel de multe de învățat de la partenerii săi pe cât are de oferit. Cu această strategie, UE prezintă partenerilor săi din America Centrală și din Caraibi o abordare transparentă și amplă.

Această strategie va orienta angajamentul nostru față de țările partenere în domeniul securității. În timp ce activitățile împreună cu partenerii la nivel subregional și național ar trebui să înceapă cât mai curând posibil, următoarea reuniune la nivel înalt CELAC-UE, care va avea loc în 2015, ar putea fi un bun prilej de a efectua o evaluare politică a strategiei și a deciziilor comune pentru întregul continent.